

Vzhľadom na negatívne zistenia z kontrol z predchádzajúcich rokov a pribúdajúci výskyt nebezpečných hračiek pre deti v systéme RAPEX vykonala Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) v období od 27. marca do 31. mája 2017 celoslovenskú kontrolnú akciu zameranú na plastové hračky. Súčasne do 30.06.2017 prebiehala aj kontrola predmetných výrobkov vstupujúcich na jednotný trh EÚ. Pri kontrolách sa SOI zamerala na kontrolu informačných povinností, označenia CE a bezpečnostných upozornení. Pri podozrení na nebezpečnosť boli odobrané vzorky výrobkov na posúdenie ich chemických vlastností v akreditovanom laboratóriu.

Predmet kontroly

Kontroly boli zamerané na plastové hračky, ktoré môžu predstavovať poškodenie zdravia chemickým rizikom. Toto riziko predstavujú hračky ak obsahujú zakázané chemické látky alebo ak obsahujú nadlimitné množstvo povolených chemických látok. Používaním takýchto hračiek môže dôjsť k vážnemu poškodeniu zdravia dieťaťa.

Predmetom odberov vzoriek boli hračky čiastočne alebo úplne vyrobené z mäkkého PVC z dôvodu možného nadlimitného obsahu ftalátov, napr. bábiky, zvieratká, knižky z plastu, nafukovacie hračky do vody, hračky do kúpeľa pre deti do 3 rokov.

Obrázok č.1 Príklady plastových hračiek

Obsah kontroly

1. Kontrola požiadaviek na označovanie hračiek a návodov na použitie

Všetky hračky, aj tie, ktoré boli predmetom kontrolnej akcie, musia byť viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označené minimálne týmito údajmi:

- označenie CE,
- označenie výrobcu (podľa §4 ods.1 písm. i) zákona o bezpečnosti hračiek,
- označenie dovozcu (podľa § 6 ods.2 písm. a) zákona o bezpečnosti hračiek),
- označenie typového čísla, sériového čísla, čísla šarže, čísla modelu alebo iného údaju, ktoré umožní identifikáciu hračky (podľa § 4 ods.1 písm. i) zákona o bezpečnosti hračiek).

Návod na použitie musí byť v slovenskom jazyku a musí obsahovať bezpečnostné upozornenia a návody, ktoré sú jednoznačné a zrozumiteľné pre používateľa v zmysle STN EN 71-1 v spojení so zákonom č. 78/2012 Z. z. o bezpečnosti hračiek.

2. Kontrola skutočných vlastností

Na overenie bezpečnosti a zhody plastových hračiek s technickými požiadavkami SOI odobrala vzorky týchto hračiek na základe doterajších poznatkov a skúseností.

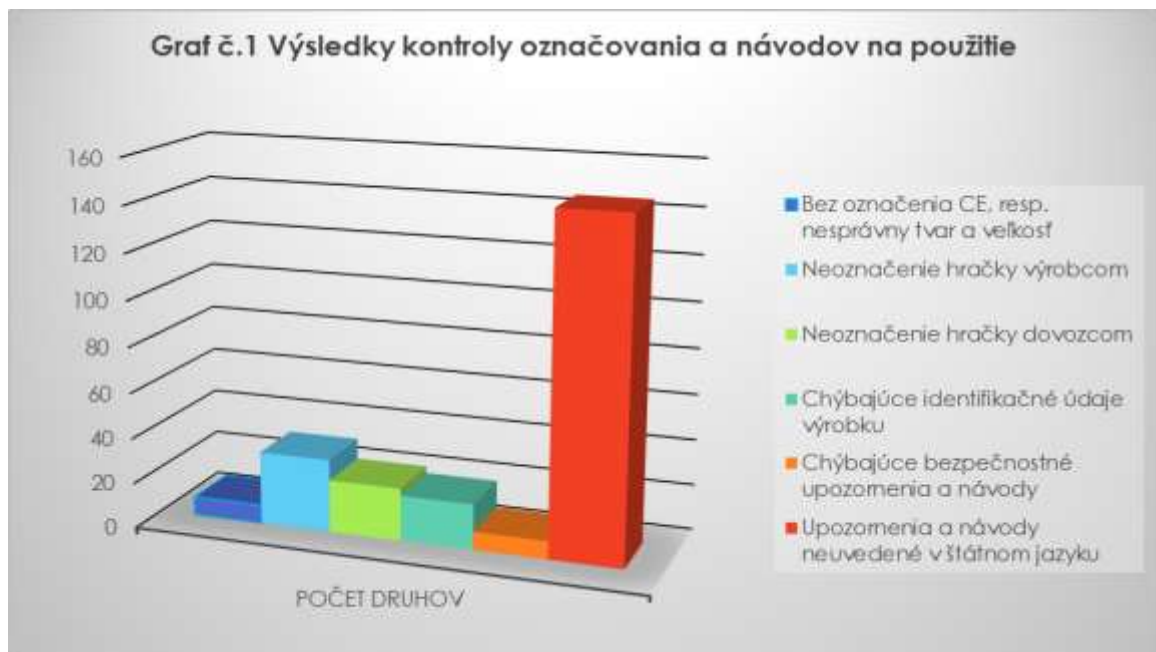
Výsledky kontroly

V sledovanom období vykonala SOI kontroly v **124 prevádzkových jednotkách** (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Vo všetkých prípadoch išlo o distribútorov, pričom v zmysle platnej legislatívy distribútorom je aj predajca. Nedostatky boli zistené v **31 PJ**, čo predstavuje 25 %. Nedostatky boli zistené v označení na 138 druhoch hračiek v celkovej hodnote 6 937,76 €.

a) Kontrola označovania a návodov na použitie

Na kontrolovaných druhoch hračiek boli zistené nasledovné nedostatky:

- 8 druhov s chýbajúcim alebo nesprávnym označením CE,
- 32 druhov s chýbajúcim označením výrobcu,
- 23 druhov s chýbajúcim označením dovozcu,
- 20 druhov s chýbajúcim údajom na identifikáciu hračky,
- 8 druhov s chýbajúcimi bezpečnostnými upozoreniami a návodmi,
- 146 druhov s bezpečnostnými upozoreniami a návodmi v cudzom jazyku.

Poznámka: Vzhľadom na to, že niektoré druhy kontrolovaných hračiek vykazovali súbežne viaceré nedostatky v označovaní, počet druhov nekorešponduje so sumárnym počtom druhov

b) Kontrola bezpečnosti a zhody hračiek s technickými predpismi

Na overenie bezpečnosti a zhody odobrali inšpektori **28 druhov** hračiek, z ktorých na základe ich skúšania **nevyhovelo** technickým požiadavkám na ich bezpečnosť **11 druhov**, čo predstavuje **39,29 %**.

11 druhov nevyhovelo požiadavkám na obsah ftalátov , t.j. predstavujú pre spotrebiteľa závažné riziko ohrozenia zdravia a boli klasifikované ako nebezpečné výrobky.

17 druhov bolo v súlade s požiadavkami na bezpečnosť, t.j. obsah ftalátov vyhovelo stanoveným limitom podľa príslušného Nariadenia Komisie č. 552/2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie EP a Rady č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), pokiaľ ide o prílohu XVII REACH.

O zistených nebezpečných výrobkoch, ktoré predstavujú závažné riziko ohrozenia zdravia, SOI priebežne informovala spotrebiteľov na svojej webovej stránke a po došetrení v celom dodávateľsko - odberateľskom reťazci budú nahlásené aj do systému RAPEX.

c) Kontrola hračiek vstupujúcich na jednotný trh EÚ

SOI v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR vykonala v rámci kontrolnej akcie na plastové hračky kontrolu výrobkov dovážaných z 3 krajín, pri vstupe na trh Európskej únie s odvolaním na čl. 27 až 29 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008. V rámci spolupráce bol vypracovaný rizikový profil na sortimentnú skupinu hračiek, ktoré boli vyrobené z mäkkčeného PVC.

Colné orgány za sledované obdobie zaslali inšpektorátom SOI celkom 10 hlásení. V 5 prípadoch boli vykonané kontroly, v rámci ktorých bolo prekontrolovaných celkovo 20 druhov hračiek v celkovej hodnote 6 135,67 € a z toho 2 druhy hračiek v hodnote 1 633,91 € neboli prepustené do voľného obehu z dôvodu ich nezhody s harmonizovanými predpismi.

Záver

Sortiment hračiek patrí medzi komoditu s vysokou rizikovosťou, keďže deti sú najviac ohrozenou skupinou spotrebiteľov a aj napriek častým kontrolám sú v tejto oblasti nepretržite zisťované nedostatky, predovšetkým v oblasti plnenia povinností hospodárskych subjektov sprístupňujúcich hračky na trh. Kvôli vyššie uvedeným skutočnostiam sa SOI v tomto roku rozhodla zamerať aj na hračky vstupujúce na jednotný trh EÚ.

Kontrolou sa zisťovalo najmä plnenie požiadaviek označovania a poskytovania informácií pre spotrebiteľa a pozornosť pri kontrole sa zameriavala taktiež na odber hračiek vyrobených z mäkkčeného PVC, za účelom overenia obsahu ftalátov.

Z výsledkov kontrolnej akcie vyplýva, že hospodárske subjekty si naďalej v značnej miere neplnia povinnosti ohľadom označenia hračiek výrobcom aj dovozcom – t.j. ich obchodným menom alebo ochrannou známkou, sídlom alebo miestom podnikania, alebo adresou, na ktorej je ich možné zastihnúť.

Ak táto povinnosť nie je splnená, distribútor nesmie takúto hračku distribuovať resp. predávať. Povinným uvádzaním týchto údajov spolu s označením identifikujúcim hračku sa zabezpečuje lepšia vysledovateľnosť a to hlavne v prípade, ak hračka nevyhovuje bezpečnostným požiadavkám.

Pri odbere vzoriek sa venovala zvýšená pozornosť hračkám, ktoré v predchádzajúcom období vykazovali zvýšenú mieru nebezpečnosti. Týkalo sa to najmä hračiek vyrobených z mäkkčeného PVC, kde sa môžu vyskytovať ftaláty. Napriek tomu, že ftaláty, ako látky poškodzujúce reprodukciu, sú už dlhšiu dobu v hračkách zakázané alebo obmedzené ich množstvo, ešte stále sa na trhu nachádzajú hračky s nadlimitným obsahom ftalátov. Výsledky kontroly ukázali, že sa situácia na trhu SR v tejto sortimentnej skupine výrobkov zlepšila oproti predchádzajúcim rokom, a to najmä pokiaľ ide o obsah ftalátov.

Z celkového počtu odobratých plastových hračiek nevyhovelo technickým požiadavkám na ich bezpečnosť 11 druhov, čo predstavuje 39,29 %.

Pre porovnanie, v roku 2016 až 73,7 % z celkového počtu vzoriek odobraných na testovanie prítomnosti chemikálií, nevyhovelo požiadavkám na obsah ftalátov.

Napriek zlepšujúcej sa situácii v plnení požiadaviek vzťahujúcich sa na obsah ftalátov v hračkách bude SOI pokračovať v kontrole dodržiavania požiadaviek podľa zákona o bezpečnosti hračiek aj v nasledujúcom období.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli spísané inšpekčné záznamy.
2. Pri 5 druhoch v celkovej hodnote 312,70 € prijali kontrolované osoby dobrovoľné opatrenia na odstránenie nedostatkov, pričom sa tieto subjekty zaviazali, že do ich odstránenia nebudú výrobky ďalej predávať a distribuovať.
3. Pri 133 druhoch v celkovej hodnote 3 654,86 € bol uložený kontrolovanej osobe zákaz ich predaja a distribúcie podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu.